

Čís. 12217.

Rozdělil-li zůstavitel poslední vůlí svůj nemovitý majetek mezi své děti, jest pozůstalost projednati podle poslední vůle a podle občanského zákona, nikoliv podle zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy, jímž se zavádějí zvláštní předpisy o dělení dědictví při rolnických usedlostech střední velikosti.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1932, R I 1020/32.)

Pozůstalostní soud se usnesl, že pozůstalosti po Marii L-ové a Martinu L-ovi budou projednány na základě společné ústní závěti obou manželů, nikoliv podle zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, doplně řádně řízení, nejprve rozhodl, zda jde o pozůstalost podle zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy, a teprve pak aby rozhodl, zda jest pozůstalost projednati podle občanského zákona, či podle zákona čís. 68/1908.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že obnovil částečně usnesení prvního soudu, pokud jím bylo ustanoveno, že pozůstalost po Martinu L-ovi bude projednána na základě ústní poslední vůle ze dne 14. prosince 1928 podle občanského zákona nikoliv podle zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. z. č.; usnesení rekursního soudu, pokud jde o pozůstalost po Marii L-ové, ponechal nedotčené.

D ů v o d y:

V usnesení prvního soudu ze dne 30. června 1932 se jedná o souvisejících pozůstalostech po Marii L-ové (D II 356/28) a po Martinu L-ovi (D II 137/31), avšak návrh dovolacího rekursu pozůstalé dcery těchto dvou zesnulých manželů, zní, aby byla pozůstalost po otci Martinu L-ovi projednána podle občanského zákona, na základě poslední vůle ze dne 14. prosince 1928, nikoliv podle zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. z. č.; proto zůstává usnesení rekursního soudu, pokud jde o pozůstalost po Marii L-ové, nedotčeno a v tomto směru tedy zůstává zrušeno usnesení prvního soudu. Dovolacímu rekursu nelze odepříti oprávnění. V pozůstalosti po Martinu L-ovi jest tu ústní poslední pořízení, kterým zůstavitel, jenž zanechal ideální polovici statku č. p. 6 v P. a ideální polovici statku č. p. 24 v P. (druhá polovice patří do pozůstalosti v roce 1928 předemřelé jeho manželky Marie L-ové), rozdělil svůj majetek mezi své dvě zletilé děti, Martina a Marii L-ovy, tak, že syn Martin má dostati statek č. p. 6 a dcera Marie L. statek čís. 24, a k tomu na vyrovnání ještě díl dvou pozemků od statku č. p. 6. Syn Martin L. navrhoval, by pozůstalost byla projednána podle zákona o selských statcích střední velikosti čís. 68/1908 z. z. č., čemuž odporovala dcera Marie L-ová s poukazem na poslední vůli. Podle § 3 tohoto zákona vlastník statku, podrobeného předpisům tohoto zákona, není tímto zákonem omezen pořizovati o statku neb o jednotlivých jeho částech právními jednáními ani mezi živými, ani na případ smrti. Ustanovení

tohoto zákona mají platnost při zákonné posloupnosti dědické vždy, při posloupnosti ze závěti však jen, ustanoví-li zůstavitel za přejímatele statku osobu zahrnutou mezi zákonné dědice podle občanského zákona. V souzeném případě zůstavitel poslední vůlí, podle které jest pozůstalost projednávatí, rozdělil svůj nemovitý majetek mezi obě své děti, takže nemá tu platnost ustanovení zákona čís. 68/1908 z. z. č. a pozůstalost, jak správně rozhodl prvý soud, jest projednávatí podle poslední vůle a podle občanského zákona, nikoliv, jak navrhoval syn Martin L., podle zákona čís. 68/1908 z. z. č., neboť použití tohoto zákona jest vyloučeno ustanovením § 3 tohoto zákona. Výtky syna Martina L-a proti usnesení prvního soudu jsou bezpodstatné, poněvadž odporují jasnému a určitému ustanovení zákona. Ano, jak uvedeno, pozůstalost po Martinu L-ovi jest projednati podle ústní poslední vůle a podle předpisů občanského zákona, bylo by zcela zbytečné zjišťovati, zda do pozůstalosti patřící nemovitosti tvoří selský statek střední velikosti podle zákona čís. 68/1908 z. zák. čes.

Čís. 12218.

Hypotekární věřitel, jemuž hypotekární dlužník dluh zaplatil, není oprávněn bez zmocnění hypotekárního dlužníka žádati o výmaz zástavního práva zřízeného pro jeho pohledávku na dlužníkově nemovitosti.

Návrh odpůrce dovolacího rekurenta, by byl dovolacímu rekurentu uložen trest pro svévoli, jest odmítnouti.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1932, R I 1035/32.)

K návrhu knihovní věřitelky povolil soud první stolice výmaz zástavního práva. Rekursní soud zamítl k rekursu vlastníka zavazené nemovitosti návrh knihovní věřitelky. **Důvody:** Otázka, zda k návrhu na výmaz hypoteky jest oprávněn jen vlastník nemovitosti, či i hypotekární věřitel, byla sporná před novelisací. Zavedení dispozičního práva majitelova ohledně vymazané hypoteky rozhoduje otázku tu ve smyslu výlučného oprávnění majitele nemovitosti, neboť žádost o výmaz podaná jen věřitelem by vzala jeho dispozičnímu právu podklad (§ 39, III. dílčí novely, Ehrenzweig I/2-547, Klang Kommentar I/2-469). Poněvadž ani kvitanční a výmazné prohlášení neobsahuje příkaz, aneb zmocnění knihovní věřitelky k výmazu práva zástavního, nebyla k tomu oprávněna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu knihovní věřitelky a odmítl návrh vlastníka zavazené nemovitosti, by byl dovolací rekurentce uložen trest pro svévoli.

Důvody:

Jde o otázku, je-li hypotekární věřitel, když zaplatí hypotekární dlužník dluh, oprávněn, neměl-li podle § 77 knih. zák. zmocnění hypotekárního dlužníka, žádati o výmaz zástavního práva zřízeného pro jeho pohledávku na nemovitosti hypotekárního dlužníka. Rekursní soud ji